

Sygn. akt II KK 29/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący)

SSN Dariusz Kała (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **W. K.** skazanej za czyny z art. 233 § 1 i 6 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 3 marca 2021 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanej

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 25 maja 2018 r., sygn. akt V K (...)

- 1. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie I i w tym zakresie, na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., postępowanie umarza;**
- 2. kosztami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

W. K. została oskarżona o to, że:

1. w dniu 24 listopada 2009 roku w W. w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) złożyła fałszywe oświadczenie w akcie notarialnym protokole dziedziczenia

Repertorium A nr (...)/2009 o nieposiadaniu przez G. S. innych dzieci własnych lub przysposobionych poza W. K., Z. S. i K. S., które to oświadczenie odbierane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania zgodnie z przepisem art. 95c § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie, tj. o czyn z art. 233 § 1 i 6 k.k.

2. w dniu 27 kwietnia 2016 roku w W. w Kancelarii Notarialnej przy ul. (...) złożyła fałszywe oświadczenie w akcie notarialnym protokole dziedziczenia i oświadczeniu o przyjęciu spadku Repertorium A nr (...)/2016 o nieistnieniu poza nią i Z. S. innych osób, które dziedziczyłyby wraz z nimi oraz o nieposiadaniu przez K. S. innego rodzeństwa poza nią i Z. S., które to oświadczenie odbierane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania zgodnie z przepisem art. 95c § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie, tj. o czyn z art. 233 § 1 i 6 k.k.

Wyrokiem z dnia 25 maja 2018 roku, sygn. akt V K (...), Sąd Rejonowy w W.:

1. oskarżoną W. K. uznał za winną czynu opisanego w punkcie I i za to na podstawie art. 233 § 1 i 6 k.k. skazał ją na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;
2. oskarżoną W. K. uznał za winną czynu opisanego w punkcie II i za to na podstawie art. 233 § 1 i 6 k.k. skazał ją na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności;
3. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 85 a kk , art. 86 § 1 kk jednostkowe kary połączył i wymierzył oskarżonej W. K. karę łączną w wymiarze 9 (dziewięć) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 kk warunkowo zawiesił na okres 2 (dwóch) lat próby;
4. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżoną W. K. do informowania Sądu o przebiegu okresu próby;
5. na podstawie art. 627 § 1 k.p.k. zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 250 (dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów

procesu, w tym kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty sądowej w sprawach karnych.

Od powyższego wyroku nie wywiedziono apelacji, w konsekwencji czego orzeczenie to uprawomocniło się przed sądem pierwszej instancji.

Wyrok ten został zaskarżony kasacją, wywiedzioną na korzyść skazanej, przez Prokuratora Generalnego, który zaskarżył orzeczenie w zakresie skazania za czyn z art. 233 § 1 i 6 k.k., tj. rozstrzygnięcia z punktu I oraz w zakresie orzeczenia o karze łącznej, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa - art. 4 § 1 k.k. i art. 101 § 1 pkt 4 k.k., polegające na pominięciu reguł intertemporalnych i zastosowaniu wobec oskarżonej o czyn z art. 233 § 1 i 6 k.k. W. K. ustawy nowej, mimo iż w czasie popełnienia przez nią czynu obowiązywała ustawa względniejsza, w efekcie czego doszło do rażącego naruszenia art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. poprzez wydanie wyroku skazującego, pomimo przedawnienia karalności zarzuconego jej w punkcie I aktu oskarżenia czynu, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 437 ze zm.), czyli do dnia 14 kwietnia 2016 r., przestępstwo z art. 233 § 6 w zw. z § 1 k.k. było zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 3.

Mając na uwadze fakt, że występki przypisany oskarżonej w punkcie I zaskarżonego orzeczenia został popełniony w dniu 24 listopada 2009 r., wynikający z art. 4 § 1 k.k. nakaz stosowania ustawy obowiązującej poprzednio, jeśli jest ona względniejsza dla sprawcy, nakładał na sąd orzekający, przy dokonywaniu prawnokarnej oceny tego zachowania i wymierzaniu za nie kary, obowiązek stosowania przepisów art. 233 § 1 i 6 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 14

kwietnia 2016 r. Po tej dacie, zagrożenie karą za ww. czyn zabroniony wynosiło 8 lat pozbawienia wolności.

Niedopełnienie przez organ a quo wskazanego wyżej obowiązku miało w tym wypadku szczególnie doniosłe znaczenie. Skutkowało bowiem skazaniem oskarżonej za ww. występki mimo zaistnienia przeszkody procesowej w postaci przedawnienia karalności (art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.) i w konsekwencji wydaniem orzeczenia obarczonego wadą zaliczaną przez prawodawcę do bezwzględnych przyczyn odwoławczych (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.). Zarówno w dacie popełnienia przestępstwa, jak i w dacie orzekania, karalność przestępstw zagrożonych karą nieprzekraczającą 3 lat pozbawienia wolności ustawała po upływie 5 lat od czasu ich popełnienia (art. 101 § 1 pkt 4 k.k.). W przedmiotowej sprawie nie doszło przy tym do wydłużenia terminu przedawnienia na podstawie art. 102 k.k. Postępowanie przygotowawcze w sprawie o ten czyn wszczęto dopiero w dniu 15 listopada 2017 r., a postanowienie o przedstawieniu zarzutów ogłoszono W. K. w dniu 29 stycznia 2018 r.

W tym stanie rzeczy zarzut podniesiony w kasacji musiał zostać uznany za oczywiście zasadny, co umożliwiło uwzględnienie kasacji w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafny był również wniosek kasacyjny, w zakresie w jakim skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku w punkcie I i umorzenia postępowania w tym zakresie na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. (zob. pkt 1 wyroku Sądu Najwyższego). Nie istniała natomiast potrzeba uchylenia orzeczenia zawartego w punkcie III zaskarżonego wyroku. Kara łączna zostaje wszak rozwiązana wraz z uchyleniem rozstrzygnięcia co do jednej z kar jednostkowych, co wynika nader wyraźnie z treści art. 575 § 2 k.p.k. Tym samym zbędne jest uchylanie wyroku w części dotyczącej tej kary (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2012 r., III KO 78/11). Przypomnieć również należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że warunkowe zawieszenie wykonania kary łącznej w wyroku skazującym „oznacza de iure, iż wykonanie każdej z jednostkowych kar także zostało warunkowo zawieszone” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2016 r., IV KK 360/16 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I KZP 14/01, OSNKW 2002, z. 1-2, poz. 1). W konsekwencji przyjąć należy, że kara pozbawienia wolności wymierzona W. K.

w pkt. II zaskarżonego wyroku, mimo „upadku” kary łącznej, do której bezpośrednio odnosiło się rozstrzygnięcie oparte na treści art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k., nie utraciła statusu kary wymierzonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku, kosztami postępowania kasacyjnego obciążając Skarb Państwa.